

קונטרס

שְׁלוֹם בְּבֵיתְךָ

יגלה מעלת השלום בבית, ואיך שזה מביא רק
ברכה וישועה בבית, ועצות והתחזקות לזכות לזה.

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים,
ומאמרי חכמינו הקדושים מגמרא
ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: אֵין עוֹד בְּרָכָה וְאֵין
עוֹד הַצְּלָחָה בְּבֵית פְּשִׁישׁ שָׁם שְׁלוֹם בֵּין
הַבַּעַל לְבֵין הָאִשָּׁה, כִּי שְׁלוֹם הוּא שְׁמוֹ
שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (שַׁבַּת י.); וְעַל-כֵּן
כְּפִישׁ שְׁלוֹם בֵּין הַבַּעַל לָאִשָּׁה, אֲזִי
מְכַנְיָסִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ
הַבֵּית, וְלִהְפֹּךְ — כְּפִישׁ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם,
רִיב בֵּין הַבַּעַל לָאִשָּׁה, עַל-יְדֵי-זֶה
מְגַרְשִׁין אֶת הַשְּׂכִינָה מִן הַבֵּית, וְחֲמָנָא
לְצַלֵּן, וְעַל-כֵּן אֲשַׁרִּי הַבֵּית שְׁשׂוּרָה שָׁם
שְׁלוֹם!

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תרפ)

קוֹנְטָרַס שְׁלוֹם בְּבֵיתְךָ

א.

צְרִיךְ שְׂתַדַּע אֲהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! כִּי רַבְנוּ, זְכָרוֹנוּ
לְבָרְכָהּ, הַזְהִיר לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתּוֹ מְאֹד, כִּי אָמַר:
הֲלֹא הַנָּשִׁים הֵן סוֹבְלוֹת צָעַר וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד
מִיְלֻדֵיהֶן, צָעַר הָעֵבוֹר וְהַלְדָּה וְהַגְּדוּל, כַּאֲשֶׁר יְדוּעַ לְכָל
עֵצָם מְכֹאֲבָם וְצָעָרָם וְיִסּוּרֵיהֶם בְּכַמָּה אַפְנִים הַקָּשִׁים
וְהַכְּבֵדִים מְאֹד מְאֹד, עַל־כֵּן רָאוּי לְרַחֵם עֲלֵיהֶן וּלְיַקְרָם
וּלְכַבְּדָם (עֵינֵי שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן רס"ד) עַל־כֵּן רָאָה אֲהוּבִי,
אָחִי הַיְקָר, לְהַתְּיָשֵׁב בְּדַבָּר זֶה הַיָּטֵב הַיָּטֵב, קִדְּם שְׂתַצֵּא
לְרִיב עִם אִשְׁתְּךָ, רָאָה כַּמָּה יִסּוּרִים וּמְכֹאֲבִים כְּכָר
סְבָלָה עַד עַכְשָׁו; צָעַר הָעֵבוֹר וְהַלְדָּה, מֵה שְׁזָה יִסּוּרִים

מְרִים מְאֹד, וּמְכַנְיָסִים בָּהּ עֲצָבוֹן וְדַכְאוֹן, רֹאֵה לְכַבֵּד
 אוֹתָהּ וּלְהַשְׁלִים עִמָּהּ בְּכָל מִינֵי אַפְנִים, וְזֶה יָבִיא בְרָכָה
 בְּבֵיתְךָ כִּי הַבְּרָכָה בְּבֵית תְּלוּיָהּ רַק בְּשִׁבִיל הָאִשָּׁה, כְּמוֹ
 שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּבָּא מְצִיעָא נ"ט): אוֹקִירוּ
 לְנִשְׁיֵיכוֹן כִּי הֵיכִי דַתְּעֵתְרוּ [תְּכַבְּדוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם
 בְּשִׁבִיל שְׂתַתְּעִשְׂרוּ], כִּי עֵקֶר הָעֲשִׁירוֹת בְּבֵית בָּאָה רַק
 בְּזָכוֹת הָאִשָּׁה (עֵינן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס"ט)
 וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִפְרֵי פָרַשְׁת נִשְׂא): יְבָרְכֶךָ הַשֵּׁם
 וַיִּשְׁמְרֶךָ, יָאֵר הַשֵּׁם פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנְךָ, יִשָּׂא הַשֵּׁם פָּנָיו
 אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם. אֵימָתִי תִזְכֶּה לְכָל הַבְּרָכוֹת
 הָאֵלֹהִים? כְּשֶׁתִּשֶׂם שְׁלוֹם בְּבֵיתְךָ, הֵינּוּ, וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם
 — בְּבֵיתְךָ.

ב.

עֲלֶיךָ לְדַעַת כִּי אִשָּׁה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל צְרִיכָה חֲזוּק יוֹתֵר
 מִגָּבֵר, כִּי עוֹבְרִים עָלֶיהָ הַרְבֵּה יִסּוּרִין וּמְכַאוּבִים מִכַּפָּה
 בְּחִינּוֹת, וְאֵין לָהּ אֵל מִי לְפָנוֹת רַק אֵל בְּעֵלָהּ, אֲשֶׁר הִיא
 עִמּוֹ כְּבָשָׂר אֶחָד, עַל-כֵּן רֹאֵה לְחַמֵּל עַל אִשְׁתְּךָ וּתְחַזֵּק
 וּתְאַמֵּץ אוֹתָהּ, וּתְשַׂמַּח אוֹתָהּ בְּכָל מִינֵי אַפְנִים, כִּי אָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (רֵאשׁ הַשְּׁנָה ו.): אִשָּׁה — בְּעֵלָהּ

שלום בביתך

נה

מְשַׁמְּחָה, וּכְשֶׁתְּשַׁמְּחָה תִּתְרַחֵב לָהּ דַּעְתָּהּ, וְאִזּוּ מִמִּילָא יִהְיֶה גַם לָךְ טוֹב. כִּי כְּשֶׁהָאִשָּׁה בְּעֶצְבוֹן וְדִכְאוֹן וְעֶצְבָּנִית וְכוּ', אִזִּי גַם לָךְ יִהְיֶה מֵרָ, וְכֵן כָּל הַבַּיִת יִהְיֶה הַפּוֹךְ וְכוּ', אֲבָל כְּשֶׁאַתָּה תַּחֲזִק אוֹתָהּ וּתְשַׁמַּח וּתְאַמֵּץ אוֹתָהּ, וּתְעֹזֵר לָהּ, אִזִּי תִתְרַחֵב לָהּ דַּעְתָּהּ וְיִהְיֶה טוֹב לָהּ, וְיִהְיֶה טוֹב לָךְ.

ג.

רְאֵה לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתְּךָ, כִּי הִיא הַמַּתְנָה שֶׁנִּתְּנוּ לָךְ מִן הַשָּׁמַיִם, וְרְאוּי לָךְ לְשַׁמַּח עִמָּהּ מְאֹד, וְלֹא לְהִיּוֹת כְּפוּי טוֹכָה לְהַמְקוֹם בְּרוּךְ הוּא, וּכְשֶׁתִּזְכֶּה לְכַבְּדָהּ וּלְיַקְרָהּ, אִזִּי תִהְיֶה לָךְ לְעֹזֵר גָּדוֹל בְּכָל הָעֲנִינִים, כִּי טָבַע שֶׁל כָּל אָדָם — כְּפִי הַפָּנִים שֶׁאַתָּה תִּרְאֶה לוֹ, כֵּן יִרְאֶה לָךְ, וְדַבֵּר זֶה סוֹבֵב בְּיוֹתֵר אֶצֶל הָאִשָּׁה: כְּפִי הַפָּנִים שֶׁתֹּאִיר לָהּ, כֵּן תַּחֲזוֹר וְתֹאִיר לָךְ, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִרְאוֹת לָהּ תָּמִיד רַק פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת, וְאֵף שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ אֵיזָה מְרִירוֹת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים, אַל תּוֹצִיא אֶת כַּעֲסְךָ וְאֶת רַע פְּנִיךָ עָלֶיהָ, אֲדַרְבָּה לְפָנֶיךָ אִשְׁתְּךָ תִּרְאֶה רַק פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת וְתַסְבִּיר לָהּ פָּנִים, כִּי אֵתָּה צָרִיךְ לְהִבִּין גַּם אוֹתָהּ, וּכְשֶׁתִּבִּין אוֹתָהּ וְתַסְבִּיר לָהּ פָּנִים, אִזִּי

יְהִי גַם מִצְדָּה כָּךְ, וְהִיא תַחֲזֹר וְתִסְבֵּיר לְךָ פְּנִיָּה,
וְתִדְוֹרוּ בְיַחַד בְּאַהֲבָה, אֶתְּהָ תְּבִין אוֹתָהּ, וְהִיא תְּבִין
אוֹתְךָ, הָעֵקֶר רַק שְׂמִיחָה וְהַסְּבֵרָת פְּנִים מִשְׁנִיכֶם, וְזֶה
יַעֲזֹר לָכֶם.

ד.

צְרִיךְ שְׂתַדַּע אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! שְׁשׁוּם בְּרִיָּה אֵינָה
אוֹהֶבֶת בְּקֶרֶת שְׂיֵאמְרוּ לָהּ שְׂאִינְךָ יְכוּלָה וְכוּ', וְאִינְךָ
יּוֹדַעַת וְכוּ', וְאִינְךָ שְׂוָה וְכוּ', וְלָמָּה עָשִׂית זֶה? וְלָמָּה
עָשִׂית כֵּךְ? וְלָמָּה הִלַּכְתָּ לְכֹאֵן וְכוּ', אִף אֶחָד אֵינוֹ אוֹהֵב
שׁוּם בְּקֶרֶת, וּמְכַל שְׂכֵן אִשָּׁה, אֶצְלָה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה
וְכִבֵּד לְקַבֵּל תּוֹכְחָה וּבְקֶרֶת וּמִזֶּה יּוֹצְאוֹת כָּל הַמְּרִיבוֹת
בְּבֵית, וְעַל־כֵּן רָאָה לְרַחֵם עָלֶיךָ, וְרַק תְּחֻזְקָה תְּמִיד,
וְאִפְלוּ אִם עָשְׂתָה אֵיזוֹ טְעוֹת אוֹ שְׂגָגָה, אַל תִּנְפַח אֶת
זֶה וְאַל תִּגְדִּיל אֶת זֶה, רַק רָאָה לְהַקְטִין וּלְבַטֵּל אֶת
הַכֹּל, וְתִדְוֵן אוֹתָהּ תְּמִיד רַק לְכַף זְכוּת וְתִדְבֹר עַל לְבָבָהּ
— שְׁלֹא תִדְאָג כָּלֵל וּבִפְעֻם הַשְּׁנִיָּה — בּוֹדָאֵי יְהִיָּה
יּוֹתֵר טוֹב, וּבּוֹדָאֵי לֹא כּוֹנֵנָת לַעֲשׂוֹת דְּבָר זֶה, וְכֵן תִּרְאֶה
לָהּ פְּנִים שׁוֹחֲקוֹת וְאַהֲבָה, וְאִזְ דִּיקָא תְּצַלִּיחַ, כִּי חֲכָמֵינוּ
הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת כ"ד.): אֲשֶׁתּוֹ כְּגוֹפּוֹ, וּכְמוֹ

שְׁאִינְךָ רוֹצֵה שְׂיַעֲשׂוּ לְךָ בְּקֶרֶת וַיִּצְעְרוּ וַיּוֹכִיחוּ אוֹתְךָ,
 כֵּן אֵל תַּעֲשֶׂה דְבַר זֶה לְאַשְׁתְּךָ, וְעַל-כֵּן אִם תִּתְּנֶהג
 בְּאִפְּן זֶה, אַף פְּעַם לֹא יִהְיֶה רִיב בְּבֵיתְכֶם וַיִּהְיֶה הָאֱהָבָה
 וְהַשְׁלוֹם שְׂרוּי בֵּינְכֶם תָּמִיד.

ה.

אָחִי הַיְקָר! עָלֶיךָ לִזְכּוֹר תָּמִיד כִּי עָקַר הַתְּכָלִית
 בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא רַק לִהְיוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִקְיָם
 מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וַיּוֹתֵר מִזֶּה הַכֹּל הַכֹּל הַבָּלִים,
 הַבָּל גַּדְף שְׁאִין בּוֹ מִמֶּשׁ, וְעַל-כֵּן אַתָּה צָרִיךְ לְהִנְהִיג אֶת
 בֵּיתְךָ רַק בְּאִפְּן כְּזֶה שְׂלִיף אוֹתְךָ אֶל הַתְּכָלִית הַזֶּה, הַיְנוּ
 לְהַשְׁיִגוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי רַק עַל הַקֶּטֶב הַזֶּה נִשְׂאֵת אִשָּׁה —
 כְּדֵי לְקַיֵּם מְצוּת בּוֹרְאֵךְ, וְאִם תִּנְהַיֵּג אֶת בֵּיתְךָ רַק בְּכּוֹנָה
 זוֹ — לִידַע כִּי כָּל הַבַּיִת הוּא רַק לְקַיֵּם מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ,
 אִז תִּהְיֶה הָאֱהָבָה בֵּינְכֶם אֱהָבָה אֲמִתִּית, אֱהָבָה נְצַחִית.
 מֵה שְׁאִין כֵּן כְּשֶׁתְּכוּן רַק הַנָּאֵת עֲצָמְךָ, אִין בְּזֶה שׁוֹם
 אֱהָבָה אֲמִתִּית, וּמְכַל שְׁכָן לֹא אֱהָבָה נְצַחִית, כִּי כָּל
 כּוֹנֵנְךָ רַק לְמַלֵּא תֵאוֹתְךָ, וְעַל-כֵּן אַתָּה אוֹהֵב רַק אֶת
 עֲצָמְךָ, וְלֹא אֶת אֲשֶׁתְךָ, וְאֱהָבָה כְּזוֹ אִינָה אוֹחֶזֶת זְמַן
 רַב, וְכֵן אִינָה תְּדִירָה, כִּי תִכֵּף וּמִיד כְּשֶׁאֲשֶׁתְךָ לֹא תוֹכֵל

שְׁלוֹם בְּבֵיתְךָ

לְמַלֵּא תִּאֲוֹתֶיךָ תִּתְבַטֵּל הָאֲהָבָה בֵּינֵיכֶם, עַל־כֵּן אַתָּה צָרִיךְ לִרְאוֹת שֶׁהָאֲהָבָה תִּהְיֶה רַק מִצַּד שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צוּה לִשְׂאֵא אִשָּׁה, וְהִיא הַמְצוּה הָרִאשׁוֹנָה בַּתּוֹרָה — לְפָרוֹת וְלִרְבוֹת, וְאִם תֵּאָהֵב אֶת אִשְׁתְּךָ בְּאוֹפֵן כַּזֶּה — מִצַּד מְצוֹת בּוֹרְאֶךָ, זֶה תִּהְיֶה אֲהָבָה קִיָּמָה, אֲהָבָה אֲמִתִּית, וְתִמִּיד תִּשְׁלִימוּ בֵּינֵיכֶם, אֲפִלוּ שִׁיְהִי אִיזָה וּכְוִחַ, אוֹ חִלּוּקֵי דְבָרִים בֵּינֵיכֶם, מֵאַחַר שֶׁהִסּוֹד חֲזָק — שֶׁהִתְחַתַּנְתֶּם רַק מִצַּד רְצוֹן הַבוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ.

ו.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֲהוּבֵי, אָחִי! כִּי הַמְצוּה הָרִאשׁוֹנָה מִתְרִי"ג [מִשְׁשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה] מְצוֹת (לְהִרְבֶּה פּוֹסְקִים) הִיא מְצוֹת: פָּרוּ וּרְבוּ, וּבִשְׂבִיל זֶה צָרִיךְ לְהִתְחַתֵּן וְלִשְׂאֵא אִשָּׁה, וְזֶה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־כֵּן עָלֶיךָ לְדַעַת כַּזֶּה שֶׁזְּמַנּוֹ לָךְ אִשָּׁה מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי אֲרַבְעִים יוֹם קָדָם יִצְרִית הַיּוֹלֵד בֵּת קוֹל יוֹצֵאת וְאוֹמֶרֶת: בֵּת פְּלוֹנִי לְפְלוֹנִי (סוּטָה ב.), זֶה הִיָּה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ שֶׁתְּדוּר עָמָה בְּאֲהָבָה וּבְשָׁלוֹם וְחֶפֶז יִתְרָה, וְתִפְרוּ וְתִרְבוּ, וְעַל־כֵּן עָלֵיכֶם לָקִים רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהָאֲהָבָה צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה רַק מִצַּד רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא זְמַן וְשִׁדּוּךְ אֶתְכֶם יַחַד,

שְׁלוֹם בְּבֵיתְךָ

נט

וּבְיָדַי אַתֶּם זְרוּג, וְלִכֵּן תַּעֲשׂוּ כֹל מִיְּנֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם
שְׂרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ יִתְקַיֵּם, וְתִדְוְרוּ יַחַד בְּאַהֲבָה וְחֶבֶד
יִתְרָה, וְתִשְׁלִימוּ בֵּינֵיכֶם תָּמִיד, וְתִזְכְּרוּ כִּי כָּל אַהֲבָה
וְשִׂמְחָה בֵּינֵיכֶם תִּגְרַם שְׁתִּשְׂרָה שְׂכִינָה בֵּינֵיכֶם, וְלֹהֲפוּךְ
כָּל מְרִיבָה וְשִׁנְאָה בֵּינֵיכֶם תִּגְרַם הַסְּתַלְקוֹת הַשְׂכִּינָה
מִבֵּינֵיכֶם, וְכַעֲיֵן שְׂאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה י"ז).
אִישׁ וְאִשָּׁה — זָכוּ — שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן, לֹא זָכוּ — אִשׁ
אוֹכְלֶתָן, כִּי אֶצֶל הָאִישׁ יֵשׁ יוֹד, וְאֶצֶל הָאִשָּׁה יֵשׁ הָא, וּבִיחַד
הֵם שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ י"ה, וְאִם שׁוֹרָה בֵּינֵיהֶם אַהֲבָה
מִצַּד קִיּוּם מִצְוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי נַעֲשֶׂה אִישׁ וְאִשָּׁה,
וְשׁוֹרָה בֵּינֵיהֶם שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ: י"ה, מֵה שְׂאִין כֵּן, אִם יֵשׁ
אִיזָה כְּוָנָה פְּסוּלָה וְאַהֲבָה שֶׁל שְׂקָר וְרָבִים בֵּינֵיהֶם, אֲזִי
פּוֹרַחַת אוֹת יוֹד מֵהָאִישׁ וְאוֹת הָא מֵהָאִשָּׁה וְנִשְׂאָר רַק
אִשׁ, אִשׁ — וְשׁוֹרְפִין זֶה אֶת זֶה בְּמַחֲלַקֶת, עַד
שֶׁמִּתְגַּרְשִׁין, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְסוּבְלִים שְׁנֵיהֶם יִסּוּרִין מְרִים,
כִּי הָאִישׁ הוֹלֵךְ נֶעַ וְנָד, וְהָאִשָּׁה הוֹלֶכֶת נֶעַה וְנָדָה, וְאִינָם
מוֹצְאִים אֶת מְקוֹמָם, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְרֹאוֹת שְׂאֵהָבָה
תְּהִיָּה רַק מִצַּד קִיּוּם רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ.

ז.

צריך שתדע אהובי, אחי! כי לאשתו צריכים להראות אהבה גדולה תמיד, וצריכים לסבל הרבה מאוד בסבלנות שאין דגמטה, ואז דיקא תזכה לעבר את חייך בשלום ובשמחה, ותראה עולמך בחייה, כי בדרך כלל אשה תמיד מפחדת פן ואולי בעלה אינו אוהב אותה, ופן ואולי הוא לא צריך אותה, ופן ואולי היא לא מוצאת חן בעיניו וכו'. ועל-כן צריכים להבטיח לה תמיד את אהבתו אליה, ואיך שהוא באמת רוצה אותה, וצריך לסבל הרבה בסבלנות גדולה עד מאוד, כי טבע של האשה שמאד מאד עלולה לבוא לידי עצבנות (נערוועזקייט), הן מצד העבור והלדה — שמאד מדכא ומעיק אותה, והן מהדאגה אודות פרנסה וההכרחיות, והן מצד הילדים שהיא צריכה לגדל ולאמן אותם, אשר דבר זה הוא עבודה הכי קשה, ומוציא את העצבים לגמרי, ועל-כן ההכרח לה לסבל את אשתך בכל מיני סבלנות, ולקרבה בכל מיני קרוב, ולחזקה ולאמצה בכל מיני אהבה וחבה, ואז דיקא תרחיב את דעתה ויהיה השלום שרוי ביניכם, ותעבר את חייך בשלום.

ח.

אחי היקר! אל תחשב כי לאהב את אשתך זה רק איזו חמרה, או איזה פתוי שרוצים להחמיר עליך או לפתות אותך, לא! לא! אל תחשב זאת כרגע, כי בפרוש אמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג): האוהב את אשתו כגופו, והמכבדה יותר מגופו, עליו הכתוב אומר (איוב ה) וידעת כי שלום אהלך ואמרו (חלץ פ"ד): לעולם יאכל אדם וישתה פחות ממה שיש לו, וילבש ויתכסה במה שיש לו, ויכבד את אשתו ובניו יותר ממה שיש לו עין שם, הרי זה לפניך כמה הקפידו חכמינו הקדושים על אהבה — לאהב את אשתו, ועל כבוד — לכבד את אשתו, ועל-כן ראה לקיים זאת, ותראה לכבדה תמיד, ותאהב אותה, מצד מצות הבורא יתברך, שעל ידה אתה נשמר מהחטא, והיא מגדלת לך את בניך, אשר חכמינו הקדושים אמרו (יבמות ס"ג). שאפלו אשה רעה, חס ושלום, שעושית לו צרות ויסורים, וגורמת לו עגמת נפש, צריכים לכבד וליקר, רק מחמת זה שהיא מצלת אותו מן החטא, ומגדלת את בניו, ובפרטיות אם תכבדה ותיקרה תמיד אזי תשתנה לגמרי ותהפוך דעתה לדעתך, כי כפי שתתנהג

עֲמָה, כִּף הִיא תִתְנַהֵג עִמָּךְ, וְכִפִּי שְׁאַתָּה תִּבְיֵן אוֹתָהּ,
כְּמוֹ-כֵן הִיא תִּבְיֵן אוֹתְךָ, כִּי כַּמִּים הַפְּנִים לַפְּנִים כֵּן לֵב
הָאָדָם לָאָדָם (מִשְׁלֵי כ"ז), כִּפִּי הַפְּנִים שְׁאַתָּה תִּרְאֶה, כֵּן
תִּרְאוּ לָךְ חֲזָרָה, וְזִכֹּר כָּלֵל זֶה תָּמִיד.

ט.

אָחִי הַיָּקָר! אֵל תִּהְיֶה חָכֵם בְּעֵינֶיךָ, לְהוֹצִיא אֶת כָּל
צַעֲרֶךָ וּמְרִירוֹתֶךָ עַל אֲשֶׁתְּךָ, וּמְכַל שְׁכֵן שְׁלֵא תִצָּא לָרִיב
עִמָּה כְּשֶׁהוֹלֵךְ לָךְ מִשְׁהוּ לֹא כְּסִדְרוֹ, כִּי מָה הִיא חִיבָת
בְּכִשְׁלוֹנֶךָ?! וּמָה וְלָמָּה תִּהְיֶה רָשָׁע לְהוֹצִיא כְּעֶסֶךָ
עָלֶיךָ?! וּמְכַל שְׁכֵן לְהָרִים, חֵס וְשְׁלוֹם, אֵיזָה יָד עָלֶיךָ,
שְׁזֶה אֲסוּר חֲמוּר עַד מְאֹד, וּמְנַהֵג גּוֹיִם עוֹבְדֵי עֲבוּדָה
זָרָה, כִּי מָה אִם אֶפְלוּ לְצַעַר אוֹתָהּ בְּדַבְרֵים הַחֲמִירוֹ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים עַד מְאֹד, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ (בְּפֶא מְצִיעָא,
נט): לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּאוֹנָאת אֲשֶׁתּוֹ, שְׁמִתוּךָ
שְׂדַמְעָתָה מְצוּיָה אוֹנָאתָה קְרוּבָה, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְאֹד מְאֹד מְקַפֵּיד עַל זֶה, כִּי סוּגֵר אֶת כָּל הַדְּלָתוֹת
וְהַפְּתָחִים מִמֶּנּוּ, כְּשֶׁמְצַעַר אֶת אֲשֶׁתּוֹ, וְהִיא בּוֹכִית, עֵינַי
שֵׁם, מְכַל שְׁכֵן כְּשֶׁמוֹצִיא אֶת כָּל כְּעֶסוֹ וְרִצִּיחָתוֹ עָלֶיךָ,
וּמְבִישָׁהּ וּמְרִיב עִמָּה, וּמְכַל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן, כְּשֶׁמְגַבִּיהָ

עָלֶיךָ יְד, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְהַכּוֹתָהּ, לֹא יֵאבֶה ה' לְסַלַּח לָךְ,
 וְכָל מִינֵי עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים תִּסְבַּל, רַחֲמָנָא לְצַלְךָ, כִּי
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְבַּע אֶת עֲלֻבוֹנָה מִיָּדְךָ, וּתִקְבַּל
 חֲזֵרָה מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, וְשִׁלְךָ יִהְיֶה יוֹתֵר קָשָׁה מִשְׁלָה,
 וְעַל-כֵּן רְאֵה לְפָנֶיךָ עֲכָשׁוּ אֶת אֲשֶׁתְּךָ בְּכָל מַחִיר וּתִקְבַּל
 עַל עֲצֻמָּךְ לֹא לְצַעֲרָה וְלֹא לְצַעֲקָה עָלֶיךָ עוֹד בְּשׁוֹם אֲפֹן
 שְׁבַע-עוֹלָם, אֲפִלוּ דְבַר שֶׁהִיא חֲיִבַת בּוֹ, מִכָּל שָׁכֵן כְּשֵׁישׁ
 לָךְ אֵיזָה כְּשִׁלּוֹן בְּחַיִּיךָ, אוֹ שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֵיזָה דִּין
 קָשָׁה, אֲשֶׁר הִיא אֵינָה חֲיִבַת בְּזָה כָּלֵל, אֲזוּ בּוֹדָאֵי אֲסוּר
 לָךְ לְצַעֲרָה וְלְצַעֲקָה עָלֶיךָ כָּלֵל, רַק לְעֲזוֹב אֶת אֲשֶׁתְּךָ,
 וְלְדוֹנָה לְכַף זְכוּת, וּלְרַחֵם עָלֶיךָ תָּמִיד.

י.

עָלֶיךָ לְדַעַת כִּי אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַצְלִיחַ בְּחַיִּיךָ,
 וְרוֹצֵה לְהַצְלִיחַ בְּפִרְנֻסְתְּךָ, רְאֵה לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר וּלְאַהֵב אֶת
 אֲשֶׁתְּךָ, כִּי אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּבֹא' מְצִיעָא נ"ט).
 לְעוֹלָם יֵהא אָדָם זֶהִיר בְּכָבוֹד אֲשֶׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרָכָה
 מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֲלֵא בְּשִׁבִיל אֲשֶׁתּוֹ,
 שְׁנֵאמַר: וְלֹא-בְרָהֶם הֵיטִיב בְּעִבּוּרָהּ, וְהֵינּוּ דְאִמְרֵי רַבָּא
 לְבָנֵי מַחְזָא (וְזֶה שְׂאִמְרֵי רַבָּא לְאִנְשֵׁי מַחוּזָא) אוֹקִירוּ

שְׁלוֹם בְּבֵיתְךָ

לְנָשִׁיכוּ כִּי הֵיכִי דַתְתַּעֲתְרוּ, [תִּכְבְּדוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם
בְּשִׁבִיל שְׂתַעֲשְׂרוּ], הָרִי לָךְ שֶׁכָּל הַעֲשִׂירוֹת וְהַטּוֹב
שֶׁלָּךְ, וְאֲשֶׁר עֲתִיד לָבוֹא עֲלֶיךָ, הַכֹּל בְּזִכּוֹת אֲשֶׁתְּךָ,
וְעַל-כֵּן רְאֵה לְכַבֵּד מְאֹד מְאֹד אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְתָמִיד תִּדּוֹר
עִמָּה בְּאַהֲבָה וְחֻפָּה יִתְּרָה, וְזֶה יוֹעִיל לָךְ בְּכָל הָעֲנִינִים,
כִּי כִּשְׁהָאָדָם בְּשָׁלוֹם וְאַהֲבָה עִם אֲשֶׁתּוֹ, הָרִי זֹכָה
לְהִרְחֵב הַדַּעַת, וְאִזּוּ בְּנִקְלָלוֹ לְהַצְלִיחַ בְּגַשְׁמִיּוֹת, כִּי
לְהַפּוֹף — כִּשְׁאָדָם תָּמִיד בָּרִיב עִם אֲשֶׁתּוֹ, כְּבָר אֵין
מִחוּ מִיִּשָּׁב עֲלָיו, וְאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת שׁוֹם דְּבָר, וְכִבָּר
אֵינוֹ מְצָלִיחַ, כִּי רֵאשׁוֹ אֵין עִמוֹ, וּמְכַל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן
בְּרוּחָנִיּוֹת, עֲלֶיךָ לְדַעַת כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְאִיזָה
קִדְשָׁה, לְאִיזָה טְהוּרָה, כִּי אִם כִּשְׁהוּא בְּאַהֲבָה וְאַחֲוָה
וְרַעוּת עִם אֲשֶׁתּוֹ, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(פְּסָחִים קי"ב): מְצוּהָ וְגוֹף טְהוֹר נוֹשֵׂא אִשָּׁה וְלוֹ בָּנִים,
וְאָמְרוּ (קְדוּשֵׁין כ"ט): נוֹשֵׂא אִשָּׁה וְאַחֲרַיָּךְ לֹמֵד תּוֹרָה,
(כְּדִי שְׁלֵא יִהְיֶה לוֹ הִרְהוּר עֵינֵי שָׁם), כִּי כִּשְׁהוּא בְּאַהֲבָה
וְאַחֲוָה וְחֻפָּה יִתְּרָה עִם אֲשֶׁתּוֹ, מִחוּ נִתְרַחֵב, וְנִצֵּל עַל
יְדֵה מְכַל מִינֵי הִרְהוּרִים רָעִים, וְיָכוֹל לְלַמֵּד תּוֹרָה
בְּטְהוּרָה, כִּי אֵינוֹ חוֹשֵׁב מֵאַחֲרַת כָּלָל, כִּי יֵשׁ לוֹ אֶת בֵּית
זוּגוֹ, מְכַל שֶׁכֵּן כִּשְׁזוֹכָה שְׁאֲשֶׁתּוֹ הִיא אִשָּׁה כְּשָׂרָה,
וְעוֹזֶרֶת לוֹ לְלַמֵּד תּוֹרָה, אֲזִי מְלַבֵּד זֹאת שֶׁיָּכוֹל

לְהִתְעַלּוֹת מְאֹד מְאֹד בְּתוֹרָה, כִּי דִרְכָם שֶׁל אַנְשִׁים הוֹלְכִים אַחַר דַּעְתָּן שֶׁל נָשִׁים (פְּרָקֵי דְרַבֵּי אֱלִיעֶזֶר, פְּרָק מ"א) וְכִשְׂאִשְׁתּוֹ מְזַרְזָתוֹ וְעוֹזְרָתוֹ לְלַמַּד תּוֹרָה, אֲזִי יֵצִית אוֹתָהּ, וַיִּתְמִיד מְאֹד בְּתוֹרָה, אֶלָּא גַם הַנָּשִׁים יִתְחַלְקוּ חֵלֶק כְּחֵלֶק עִם תּוֹרָתוֹ, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֻכּוֹת י"ז): גְּדוּלָה הַבְּטָחָה שֶׁהַבְּטִיחַן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנָשִׁים יוֹתֵר מִן הָאֲנָשִׁים וְכוּ' וְאָמְרוּ (שָׁם): נָשִׁים בְּמֵאֵי זְכוּן? בְּאִקְרוּיֵי בְּנִיהוּ לְבִי כְּנִישְׁתָּא, וּבְאִתְנוּיֵי גְבַרְיָהּ בֵּי רַבָּנָן, וְנִטְרִין לְגַבְרִיָּהּ עַד דְּאִתָּן מִבֵּי רַבָּנָן [בְּמֵה הַנָּשִׁים זֹכוֹת לְהִתְחַלֵּק חֵלֶק כְּחֵלֶק עִם בְּעַלְיָהֶם? עַל-יְדֵי שְׁמוּלִיכוֹת אֶת בְּיַנְיָהֶן לְלַמַּד תּוֹרָה, וְנוֹתְנוֹת רְשׁוֹת לְבַעַלְיָהֶן לְנִסְעַ לְלַמַּד תּוֹרָה, וּמַחְכּוֹת עֲלֵיהֶם].

יא.

אָחֵי הַיְקָר! רְאֵה שְׁבִיתְךָ — זֶה אֲשֶׁתְךָ תִּתְנַהֵג בְּצַנִּיעוּת, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה י'): בְּשֹׁכֵר צְנִיעוּת שְׁהִיתָה בְּרַחֵל, זְכָתָה וַיֵּצֵא מִמֶּנָּה שְׂאוּל, וּבְשֹׁכֵר צְנִיעוּת שְׁהִיתָה בּוֹ בְּשְׂאוּל, זְכָה וַיֵּצֵא מִמֶּנּוּ אֶסְתֵּר, שְׁעַל-יְדָה נִגְאָלוּ עִם יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ (מְדֻרַשׁ רַבָּה, פְּרָשַׁת בְּמִדְבָּר, פְּרָק א' סִימָן ג') אִשָּׁה שֶׁהִיא מְצַנְעַת עֲצָמָה, אֶפְלוּ

שְׁלוֹם בְּבֵיתְךָ

היא ישראלית, ראוייה היא שתנשא לכהן ותעמיד כהנים גדולים, ואמרו (שם פרשת נשא, פרק ח' סימן י'): אשתך כגפן פריה בירכתך ביתך — בזמן שהיא נוהגת בעצמה דת יהודית שהיא צנועה, זוכה שיוצאין ממנה בנים בעלי משנה, בעלי מקרא, בעלי מעשים טובים, עין שם, וכל זה תפעל אצלה בדרכי נעם ואהבה, וכשהאשה, היא צנועה, אזי כל הברכות מצויות בידה, ונשמרת מכל מחלה, ומצלת את כל הבית כלו מכל צער ומכאובים ויסורים, ומביאה שפע גדול בבית ולהפוך כשהיא, חס ושלום, פרוצה, אזי כל הצרות והיסורים והמחלות והעני באים על ידה; ועל-כן ראה להסביר לה בצורה יפה שתלך תמיד מכסית ראש, ולא יראו ממנה שום שערות ראש החוצה, וכן ללכת תמיד עם שמלות שיש להן שרוולים ארפים, וכן גרבים על הרגלים, שכל זה הוא ממדת הצניעות; והקדוש ברוך הוא משרה שכינתו בבית ששומרים שם את הצניעות וכשהשכינה בבית ממילא יש כבר כל מיני השפעות טובות וברכות וישועות.

יב.

אחי היקר! ראה שמצדך יהיה תמיד שלום בבית, ואף פעם אל תצא לריב עם אשתך, ואפלו שהיא לא צודקת, ראה להרגיל עצמך לברח רק אל הקדוש ברוך הוא, ותספור לפניו, את כל לבך, וכל מה שעובר עליך, אבל אל תצא לריב עם אשתך, ואל תענה בשעה שהיא צועקת עליך, כי זה טבעה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי, עבודה זרה פרק ב', הלכה א') שדרכה לצווח, (כשרוצים לעשות לה רע) עין שם, והאשה בדרך כלל עצבנית מכל מה שעובר עליה, ועל-כן אף שהיא צועקת עליך — שתק! שתק! אהובי, אחי, וברח לה רק אליו יתברך כי עליך לדעת כי הקדוש ברוך הוא מלא כל הארץ כבודו ואיהו ממלא כל עלמין, וסובב כל עלמין, אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, דומם, צומח, חי, מדבר, הכל עצם אלקות, ואין שום דבר נעשה מעצמו כלל, ועל-כן כשאשתך צועקת עליך ומצערת אותך, אל תצא לריב עמה, אלא ברח לה אליו יתברך, ותרגיל עצמך לדבר עמו יתברך בלשון שאתה רגיל בה, ותספור לפניו הכל — כל מה שמעיק לה.

שְׁלוֹם בְּבֵיתְךָ

וּתְשַׁפֵּךְ נַפְשְׁךָ הַשְׁבוּרָה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, כִּי אֵין לְךָ רַק
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיַעֲזֹר לְךָ, וְעַל-כֵּן, חַס וְשְׁלוֹם, אֵל
תַּעֲנֶה לָּהּ שׁוֹם דְּבָר, רַק תִּסְבִּיר לָהּ פְּנִיָּךְ, וְתַהֲיֶה עִמָּה
בְּאַהֲבָה רַבָּה, וְאֵז תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת, כִּי כְּשֶׁתִּזְכֶּה לְעַצֹּר
רוּחְךָ לֹא לְצֵאת לְרִיב עִמָּה, וְתִדְוֵן אוֹתָהּ תָּמִיד לְכַף
זְכוּת, וְכָל מָה שֶׁנֶּאֱרַע בְּבֵית עַל יְדֵהּ תִּבּוֹא וְתִשְׁפֹּךְ
שִׂיחָתְךָ וְתִפְלֹתְךָ לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, אֵז יִקְיָם אֶצְלְךָ מָה
שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (הוֹבָא בִּילְקוּט מִשְׁלֵי רַמְז'
תַּתְקַנ"ז): "בְּרִצּוֹת ה' דְּרַכִּי אִישׁ, גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלִים אֹתוֹ"
אוֹיְבָיו — זֶה אֶשְׁתּוּ, כִּי הִיא תִתְהַפֵּךְ לְגַמְרֵי אֵלֶיךָ.

יג.

הַעֲקֹר רְאֵה אֶהוּבֵי אָחִי, לְהִיּוֹת סִבְלָן גְּדוֹל לְגַבִּי
אֶשְׁתְּךָ, וְתָמִיד תְּדוּוּנָה לְכַף זְכוּת וְתִרְחַם עָלֶיךָ, כִּי הֵלֵא
הִיא אֶשְׁתְּךָ, וְהַתּוֹרָה אָמְרָה (פְּרָאשִׁית ב'): עַל כֵּן יַעֲזֹב
אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאֶשְׁתּוֹ וְהָיָה לְבָשָׂר
אֶחָד, וּכְמוֹ שֶׁבָשָׂר אֶחָד לֹא שִׁיךְ שְׁיָרִיבוּ זֶה עִם זֶה, רַק
אֵיבֵר אֶחָד מִרְגִּישׁ כְּאֵב אֵיבֵר שְׁנֵי, כְּמוֹ-כֵן צָרִיךְ לְהִיּוֹת
בֵּין הַבְּעַל וְהָאִשָּׁה שִׁיְהִיוּ בְּאַחֲדוּת אַחַת, וְכָל אֶחָד
יִרְגִּישׁ אֶת חֲבֵרוֹ וַיַּעֲזֹר אֶחָד לְהַשְׁנִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא

יִצְלִיחוּ כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם, וְכִמוּ שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (מִדְּרַשׁ קֵהֶלֶת רַבָּה, פֶּרֶק ד'): טוֹבִים הַשָּׁנִים — אִישׁ
 לְאַשְׁתּוֹ מִן הָאֶחָד — זֶה לְעֲצָמוֹ וְזֶה לְעֲצָמוֹ, עַיִן שָׁם.
 אֲשֶׁרִי מִי שְׁבוּנָה בֵּיתוֹ בְּאַהֲבָה; אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַנְהִיג בֵּיתוֹ
 בְּשִׂמְחָה, אֲזִי יִהְיֶה בֵּיתוֹ בֵּית שְׁהַשְׂכִּינָה תִּשְׁרָה בְּתוֹכוֹ,
 וַיִּמְשַׁךְ בּוֹ כָּל הַבְּרָכוֹת.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל עוֹלָם!

תפלה קצרה על שלום-בית

רבונו של עולם, זפני כְּשֶׁאֲמָצָא כָּבֵר אֶת זְוֹגִי,
 שְׁלֹבֵל אֶהְיָה, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּכַעַס וּקְטָטָה עִמָּה, רַק
 יִשְׁרָה הַשָּׁלוֹם וְהַאֲהָבָה בֵּינֵינוּ תָּמִיד, וְנִזְכֶּה לְהוֹלִיד
 בָּנִים וּבָנוֹת וּלְחַנְכֶם עַל דַּעַת תּוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה; זְפִנִי
 לְשָׁלוֹם בֵּית, וְלַעוֹלָם לֹא אֶתְגָּרֵשׁ, חֵס וְשָׁלוֹם, חֵס
 וְחִלְיָה, רַק נַעֲזֹר אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי; וְזְפִנִי לְהִיּוֹת תָּמִיד
 וּתְרֵן גָּדוֹל, וְלַעוֹלָם אֲוֹתֵר בְּבֵיתִי, וְלֹא אֶהְיָה, חֵס
 וְשָׁלוֹם, קִמְצָן וְכֹלִי יִהְיֶה אִיךָ שְׂיֵהְיָה, וּבְבֵיתִי תִשְׁרָה
 רַק שְׂמֵחָה, וְאִזְכֶּה לְשִׂמְחָה אֶת אִשְׁתִּי בְּאִפְן שְׂיֵהְיָה
 בֵּיתִי בֵּית שְׂמֵחַ, וְעַל־יְדֵי־זֶה אִזְכֶּה לְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת
 חַיִּים וְקַיָּמִים; וְזְפִנִי שְׂבִיתִי יִהְיֶה בֵּית וְעַד לְחַכְמִים,
 וְיִהְיוּ עֲנִיִּים בְּנֵי בֵּיתִי, וְאִזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּעַל מְכַנִּים אוֹרַח
 גָּדוֹל.

רבונו של עולם, חוס ורחם עלי, ותקבל את
 תפילתי ברחמים בזכות כל הצדיקים, קדושים אשר
 בארץ המה, בפרט בזכות רבנו הקדוש, רבנו נחמן בן
 פייגא, זכותו יגן עלי, אמן בן יהי רצון!